

A FELKELŐ NAP ORSZÁGA FELÉ

Dobszay Péter (Fotó: Raffay Zsófia)

Dobszay Péter májusban Japánba utazik. Az ígéretes karrier előtt álló ifjú karmester-organistát többek közt a Kiotói Zenei Fesztiválról kérdeztem.

Békéssy Lili: Még csak jövőre diplomázol, de idén májusban már vezényelni fogsz egy nemzetközi zenészhallgatókból álló zenekart Japánban. Honnan jött a felkérés?

Dobszay Péter: Évente megrendezik a Kiotói Zenei Fesztivált, ahová minden országból hívnak zenészeket. A szervezők felkeresték a Zeneakadémiát is, mivel magyar karmestert szerettek volna a zenekar élére, és a tanáraink úgy döntöttek, engem küldenek ki. Az egyik kritérium az volt, hogy a karmester rendelkezzen valódi zenekari tapasztalattal – a Pasaréti Szent Antal Kórus és Zenekar és a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar oratorikus koncertjein rendszeresen dolgozom zenekarral és kórusokkal. A másik feltétel pedig az volt, hogy folyékonyan beszéljek angolul.

BL: Mennyi időt töltesz majd kint? Lesz-e idő a próbák és a koncertek mellett kicsit körülnézni is?

DP: Körülbelül két hetet leszek Kiotóban, május 18-tól a hónap végéig. Februárban már kiutazhattam pár napra Japánba, hogy elrendezzünk pár dolgot. Megismerkedtem a projekt magyar szervezőivel, megmutatták nekem a koncerttermet, a próbatermet, készült tévés és rádiós interjú is. A fesztivál rendezése rendkívül átgondolt és alapos, látszik, hogy minden egyes részletre ügyelnek.

Februárban kevésbé tudtam körülnézni a városban, elég feszített volt a program, de májusban lesz három szabadnapom. Kiotó komoly történelemmel rendelkezik, császárváros, sok a látnivaló. Legfőképpen a kerteket szeretném megnézni, azok különösen közel állnak a szívemhez.

BL: Számos országból érkeznek majd zenész-hallgatók a fesztiválra, biztosan nehéz összefogni egy ilyen vegyes társaságot. Mennyi lehetőségek lesz próbálni?

DP: Nem sok, de mint már mondtam, mindent jól előkészítettek. Hála a japán szervezésnek, még februárban egységesítettük a kottákat és megbeszéltük a próbarendet. Ők írták ki, hogy mikor lesz zenekari és kóruspróba, de ha szükség lesz részpróbákra, azt én oszthatom be.

BL: Hogyan állt össze a műsor?

DP: A koncert programját a szervezők szabták meg, összesen tizenhárom darabot kellett megtanulnom, köztük a *Carmen* nyitányát, Strauss-keringőket, de Csajkovszkij, Elgar, Lehár és Rossini művei is elhangznak majd. A fesztiválon minden nap más ország hallgatóinak lesz kamarakoncertje, ennek a záró gálaestjén leszek én a nemzetközi hallgatókból álló szimfonikus zenekar karmestere.

BL: Van olyan darab ezek közül, ami különösen közel áll hozzád?

DP: Alkatomat tekintve engem a fajsúlyosabb művek vonzanak, ebben a műsorban inkább egyes zenei pil-

lanatok, vagy formai felületek megvalósítását várom különleges izgalommal. Például, hogy hogyan legyen a *Carmen-nyitány* igazán szikrázó, hogy az Elgar *March* közép része miként adja vissza azt a nagyvonalú, természetesen brit éneklésmódot, amit a darab mondén és izléstelen interpretációinak sora elnyom, vagy hogy a Brahms *Ave Mariában* hogyan találjuk meg azt a formálást, amely se nem művi, se nem mechanikus, hanem a legtöbbet mutatja meg a harmóniai és dallamvezetési eseményekből.

BL: Bizonyára konkrét elképzeléseid vannak arról, hogyan fogod ezt megvalósítani...

DP: A lehető legaprólékosabban próbálom kidolgozni a darabokat – borzasztó ügy dolgozni, ha a vezető nem tudja, mit akar. Mindig úgy megyek a zenekar elé, hogy tudom, mit szeretnék megvalósítani zeneileg. Volt már viszont, hogy minden egyes részletet előre elgondoltam magamban, mégsem működött a dolog. Éppen ezért most már nem igyekszem annyira görcsösen mindent előre tudni.

Ehhez persze hozzájárulnak a tapasztalataim is, így a próbákat lehetőleg a technikailag nehezebb részekkel kezdem, ezzel sok időt meg tudok spórolni. Az egyetemi kötelező ütőórák mellé kerestem magamnak hegedűtanárt, és éppen most próbálok beszerezni egy trombitát és egy klarinétot, hogy azokon is tanulva minden hangszercsalád technikai problémáit átlásam. Izgalmas volt, hogy Mozart *Requiem*jét háromszor vezényelhettem el eddig, és minden alkalommal egyre kevesebb próbára volt szükség, a végeredmény pedig mégis egyre jobb lett.

BL: A Japánban töltött rövid idő alatt van-e olyan dolog, amit szeretnél zeneileg elsajátítani?

DP: Egyelőre ezt nem tudom megmondani, mindenesetre izgatottan várom, hogy mit hoz az utazás. Azt már megtapasztaltam – és ez már a közös vonászás során kiderült – hogy amikor számomra magától értetődő, természetes zeneiségből fakadó dolgokat mondok, az nekik néha tipikusan magyar vonás. Eddig azt hittem, én csak azt mondom, ami természetes. A célom inkább az, hogy nagyon jó koncertet adjunk. A rutin nyilván ahhoz is kell, hogy a vegyes összetételű zenekart kevés próbával össze tudjam

hozni úgy, hogy minőségi hangzást hozzunk létre. Azt hiszem, erre megvan az eszköztáram.

BL: Van esély jövőbeli együttműködésre Kiotóban vagy más japán városban?

DP: Úgy tudom, főleg a záró hangversenyen lesznek majd a közönség soraiban japán producerek, menedzserek. Én annyit tehetek, hogy legjobb tudásom szerint létrehozok egy átütő koncertet, onnantól már nem rajtam múlik.

Ezen felül különösen jól esett az a típusú emberi kommunikáció, hogy nem kellett átlépni az udvariasság határait ahhoz, hogy elmondjam, mire van szükség – erre képtelen lennék. Ez alapvető hozzáállás a japánoknál, nálunk azonban szinte teljes mértékben hiányzik. Japánban, úgy érzem, természetesen tudunk kommunikálni egymással. Ez a szervezethez, ez a légkör az, amiben normálisan lehet zenélni. Mindenesetre a további együttműködésre az interjúk alapján van remény, jó hangulatban búcsúztunk el.

BL: A hazaérkezésed után merre tovább? Mik a terveid?

DP: Karmesterként nagyon fiatal vagyok, még nincsen fix zenekarom. Bár vannak rendszeres meghívásaim, biztos karmesteri állásom nincs. Annyi azonban már most megfogalmazódott bennem, hogy állandó utazgatás és egy-egy próbával dirigált sok-sok különálló koncert helyett leginkább egyetlen zenekar állandó vezetése érdekelne, amelynek során a saját elképzeléseim szerint, rendszeres műhelymunkával, közös zenei esztétikát és önálló, bennünket jellemző hangzást alakíthatunk ki. Ez nyilván hosszú távú cél, de azt már most érzem, hogy ez érdekel igazán. Két-három próbával csak belekapni lehet a darabokba, ami hosszú távon nem vezet el a művek mélyére.

Emellett rengeteg ötletem van koncertekre, tudatosan készülök a karmesteri vezetői szerepre. Különböző anyagi, apparátusbeli, műfaji és a közönség igényét érintő szempontok alapján füzeteket írtam tele programokkal, tervekkel, hatalmas bennem a tenni vágyás. Már várom, hogy mikor jön el az a pillanat, amikor valóra válthatom ezeket a terveimet is, rendkívül izgalmas időszak ez az életemben.